

1. cvičení - Eukleidův algoritmus

Př: Najít $\gcd(260, 84)$ a nalož kombinovat do celočíselné z $a=260$
 $a \quad b=84$.

Eukleid: $260 = 3 \cdot 84 + 8$
 $84 = 10 \cdot 8 + 4$
 $8 = 2 \cdot 4 + 0$

$$8 = a - 3b$$

$$4 = b - 10 \cdot 8 = -10a + 31b$$

$$\gcd(260, 84) = 4 = -10 \cdot 260 + 31 \cdot 84$$

Př: Řešte v $\mathbb{Z}$ $12x + 45y = 6$.

Rozšíř. Eukleid

$$45 = a$$

$$12 = b$$

$$45 = 3 \cdot 12 + 9 \quad \begin{matrix} -3x \rightarrow \\ -1x \rightarrow \end{matrix} \quad \begin{matrix} 9 = a - 3b \end{matrix}$$

$$12 = 1 \cdot 9 + 3 \quad \begin{matrix} -3x \rightarrow \\ -3x \rightarrow \end{matrix} \quad \begin{matrix} 3 = -a + 4b \end{matrix}$$

$$9 = 3 \cdot 3 + 0$$

$$0 = 4a - 15b$$

$$\rightarrow 6 = 2 \cdot 3 = \underbrace{-2 \cdot 45}_{y_P} + \underbrace{8 \cdot 12}_{x_P}$$

$$\rightarrow 0 = \underbrace{4 \cdot 45}_{y_0} - \underbrace{15 \cdot 12}_{x_0}$$

$$\gcd(12, 45) = 3 \mid 6$$

$\rightarrow$ exist. řeš. v $\mathbb{Z}$ tvaru $(x, y) = (x_P, y_P) + k(x_0, y_0)$, $k \in \mathbb{Z}$
 part. řeš.   nesoudělné řeš. lom. tčv.

$$(x, y) = (8, -2) + k(-15, 4)$$

Př: Řešte v $\mathbb{Z}_{45}$ $12x = 6$.

Převědeme na Diophantickou rovnici: $12x + 45y = 6$ v $\mathbb{Z}$,

řešení je vřše, kde najdeme $x = 8 + (-15)k \in \{8, 23, 38, \cancel{53}, \dots\}$

$k=0 \quad k=-1 \quad k=-2 \quad k=-3$
 Celkem $3 = \gcd(12, 45)$ různá řešení.

Př: Řešte v $\mathbb{Z}_{204}$ $150x = 12$.

Tedy v $\mathbb{Z}$ $150x + 204y = 12$

Rozšířený Eukleid

$$204 = a$$

$$150 = b$$

$$204 = 1 \cdot 150 + 54 \quad \begin{matrix} -1x \rightarrow \\ -2x \rightarrow \end{matrix} \quad \begin{matrix} 54 = a - b \end{matrix}$$

$$150 = 2 \cdot 54 + 42 \quad \begin{matrix} -1x \rightarrow \\ -3x \rightarrow \end{matrix} \quad \begin{matrix} 42 = -2a + 3b \end{matrix}$$

$$54 = 1 \cdot 42 + 12 \quad \begin{matrix} -3x \rightarrow \\ -2x \rightarrow \end{matrix} \quad \begin{matrix} 12 = 3a - 4b \end{matrix}$$

$$42 = 3 \cdot 12 + 6 \quad \begin{matrix} -2x \rightarrow \\ -2x \rightarrow \end{matrix} \quad \begin{matrix} 6 = -11a + 15b \quad / \cdot 2 \end{matrix}$$

$$12 = 2 \cdot 6 + 0 \quad \begin{matrix} 0 = 25a - 34b \quad / \cdot k \in \mathbb{Z} \end{matrix}$$

$$\gcd(204, 150) = 6 \mid 12$$

$\rightarrow$ exist. řeš. v $\mathbb{Z}$

$$12 = \underbrace{(-22 + 25k)}_y \cdot 204 + \underbrace{(30 - 34k)}_x \cdot 150$$

V $\mathbb{Z}_{204}$ $x = 30 - 34k \in \{30, 64, 98, 132, 166, 200\}$.

Pf: Najdi 3^{-1} a 7^{-1} v $\mathbb{Z}_{54}$

$$\gcd(3, 54) = 3 \rightarrow 3^{-1} \text{ neexist. v } \mathbb{Z}_{54}$$

$$\gcd(7, 54) = 1 \rightarrow 7^{-1} \text{ exist. v } \mathbb{Z}_{54}$$

Resi. Eukleid, resime $7x = 1$ v $\mathbb{Z}_{54}$

$$\begin{aligned} 54 &= 7 \cdot 7 + 5 & \begin{array}{l} 54 = n \\ 7 = a \\ 5 = n - 7a \\ 2 = -n + 8a \\ 1 = 3n - 23a \end{array} & 7x + 54y = 1 \text{ v } \mathbb{Z} \\ 7 &= 1 \cdot 5 + 2 & \\ 5 &= 2 \cdot 2 + 1 & \\ & & x = \overbrace{7^{-1}} = -23 = 31 \text{ v } \mathbb{Z}_{54} \end{aligned}$$

Pf: Resi $6x = 3$ v $\mathbb{Z}_9$

$$\text{v } \mathbb{Z} \quad 6x + 9y = 3$$

$$(x_p, y_p) = (-1, 1) \quad \text{uvoclu}$$

$$(x_0, y_0) = (3, -2) \quad \text{zkratkim dom. nov.} \quad \begin{array}{l} 6x + 9y = 0 \\ 2x + 3y = 0 \end{array} \quad /: 3$$

$$\text{v } \mathbb{Z}_9 \quad x = -1 + k \cdot 3 \in \{2, 5, 8\}$$